

**IZVJEŠTAJ O SPROVEDENOJ JAVNOJ RASPRAVI O PREDLOGU PROGRAMA ZA
SUZBIJANJE NEFORMALNE EKONOMIJE U CRNOJ GORI SA AKCIONIM PLANOM ZA
PERIOD OD 2024 - 2026. GODINE**

Vrijeme trajanja javne rasprave: Javna rasprava je održana u periodu *od 17. oktobra 2023. godine do 6. novembra 2023. godine.*

Način sprovođenja javne rasprave: Javna rasprava je sprovedena na dva načina i to:

- dostavljanje primjedbi, predloga i sugestija u pisanom ili elektronskom obliku,
- održan okrugli sto u Podgorici, hotel Ramada, 26. oktobra 2023. godine, u 10.00h.

Ovlašćeni predstavnici Ministarstva finansija koji su učestvovali u javnoj raspravi:

- mr Danko Dragović, generalni direktor Direktorata za ekonomsko finansijski sistem i
- Sabina Metdonaj, načelnica u Direktoratu za ekonomsko finansijski sistem.

Na okruglom stolu su bili prisutni i učestvovali u radu i konsultatni UNDP-a, dr Nina Vujošević i dr Goran Jovetić.

Podaci o broju i strukturi učesnika u javnoj raspravi: Okruglom stolu o Predlogu programa prisustvovalo je 26 učesnika (predstavnici: Ministarstva finansija, Ministarstva javne uprave, Privredne komore Crne Gore, Savjeta stranih investitora, UNDP, Sekretarijata Savjeta za konkurentnost, Dnevnih novina „Pobjeda“, Opštine Tuzi, Prijestonice Cetinje, Opštine Mojkovac, Unije slobodnih sindikata Crne Gore, Unije poslodavaca Crne Gore, Univerziteta Mediteran, Zavoda za zapošljavanje Crne Gore, Uprave prihoda i carina, CBCG, Uprave za inspeksijske poslove i Udruženja mladih preduzetnika).

Na okruglom stolu primjedbe, komentare i/ili sugestije dali su:

- Sanja Marković, sekretarka Odbora za turizam PKCG,
- dr Dragana Radević, zamjenica stalne predstavnice UNDP-a u Crnoj Gori,
- Ivana Todorović, Sekretarijat Savjeta za konkurentnost,
- Maja Leković, novinarka dnevnog lista „Pobjeda“.

Rezime dostavljenih primjedbi, predloga i sugestija na Okruglom stolu, sa navedenim odgovorima

R. br.	Podnosilac, sugestije primjedbe, komentara	Primjedba, predlog, sugestije, komentar	Odgovor na primjedbu, sugestiju, predlog i/ili komentar
1.	Sanja Marković	<p>Turizam je prepoznat kao veliki generator sive ekonomije. Preko 50 odsto privatnog smještaja je u sivoj zoni. U ovom sektoru postoji veliki potencijal za rješavanje problema neformalne ekonomije, ali se moraju sistematizovati problemi. Prije svega, moraju se pojednostaviti procedure i propisi oko registracije privatnog smještaja. Nekad imali paušalno oporezivanje. Dopunska djelatnost više ne postoji od kada je prestao da važi Zakon o preduzetništvu, zbog čega više ne postoji mogućnost dopunske djelatnosti. To bi se moralo zakonski definisati. Što se tiče radne snage rađeno je više analiza. Dobar primjer je Hrvatska sa implementacijom Zakona o strancima jer je primjena elektronska, a kod nas i dalje „od šaltera do šaltera”. Podrška za mjeru VISITOR. Potrebno je izmijeniti i Zakon o boravišnim taksama kako bi se predvidjela elektronska registracija gostiju.</p>	<p>U osnovi mjera koje su u vezi sa suzbijanjem neformalne ekonomije u oblasti turizma je digitalizacija, pa implementacijom predloženih mjera nadamo se da će i dobar dio ovih problema biti riješen. Fokus je bio i na predlaganju stimulativnih mjera. Zatraženo od gospođe Marković da dostavi svoj predlog u pisanom obliku, kako bi mogli konkretnije biti razmatrani.</p>
2.	Dragana Radević	<p>Kako je zamišljena implementacija nacionalnog identifikacionog broja (NID) kao mjere koja je prepoznata u okviru Akcionog plana?</p>	<p>NID (nacionalni identifikacioni dokument) se već implementira ali ne u mjeri koja bi bila zadovoljavajuća i za potrebe realizacije mjera definisanim Programom. Opšti cilj realizacije ove aktivnosti je postepeno obezbjeđivanje jednostavnog, efikasnog i bezbjednog sistema za provjeru fizičkog i digitalnog identiteta, odnosno podsticaj razvoju elektronske uprave i digitalnog društva. Aktivnost iziskuje djeljenje informacija između institucija, uvezivanje usluga, a privredi i građanima pojednostavljuje pristup uslugama. Ovim programom želi se dati dodatni značaj ovom projektu i ubrzati se njegova puna implementacija.</p>

3.	Ivana Todorović	Da li će postojati neki tim za operacionalizaciju i da li ćemo imati prioritete u realizaciji mjera?	Za praćenje realizacije Programa biće zadužena vladina komisija koja će biti obrazovana za ove potrebe. Komisija će podnositi godišnje i polugodišnje izvještaje Vladi, planirano je i formiranje tehničke podrške od strane Ministarstva finansija za potrebe rada ove Komisije.
4.	Maja Leković	Kako će na sprovođenje Programa uticati višemjesečna blokada parlamenta i to što brojni zakoni mjesecima čekaju usvajanje? Koji porezi i u kojoj mjeri će konkretno biti tretirani ovim programom?	Predlog zakonskih izmjena definisanim Programom odnose se na trogodišnji period, pa samim tim nije obaveza da svi budu usvojeni do kraja godine. Brojne zakonske izmjene predviđene su u drugom, trećem i četvrtom kvartalu iduće godine, a veliki dio je već i pripremljen. U vezi sa porezima i akcizama tu se situacija vrlo često i brzo mijenja, dosta je kompleksno, ali je ipak predloženo kao mjera. Politika u ovoj oblasti zavisice od generalne politike nove vlade.

Rezime dostavljenih primjedbi, predloga i sugestija, sa navedenim razlozima njihovog prihvatanja, odnosno neprihvatanja u toku javne rasprave.

R. br.	Podnosilac, sugestije primjedbe, komentara	Primjedba, predlog, sugestije, komentar	Odgovor na primjedbu, sugestiju, predlog i/ili komentar
1.	Sonja Smolović, dipl.ecc, sertifikovani računovođa, sudski vještak, poreski savjetnik	Izmijeniti Zakon o računovodstvu i podzakonska akta, i definisati koja lica mogu da sastavljaju finansijske iskaze privrednih društava, i svih drugih poreskih obveznika. Zakonom o računovodstvu utvrđena su ovlašćenja za profesionalnu edukaciju računovođa, i na osnovu tih ovlašćenja ovlašćeni organ je donio i objavio CORS, u kojem su definisana zvanja, licence i ovlašćenja licenciranih lica.	<i>Predlog se prihvata</i> U Akcionom planu, u okviru aktivnosti za Operativni cilj 1, definisana je aktivnost 1.5 "Izmjena Zakona o računovodstvu u pravcu regulisanja računovodstvene profesije", rok za realizaciju aktivnosti je IV kvartal 2024. godine.
2.	Sonja Smolović, dipl.ecc,	Predvidjeti primijenu Zakona o poreskim savjetnicima, u kojem je kao nadležnost poreskih	<i>Predlog se ne prihvata</i> Članom 2 stav 1 Zakona o poreskim savjetnicima ("Sl. list RCG", br. 26/07 i

	<p>sertifikovani računovođa, sudski vještak, poreski savjetnik</p>	<p>savjetnika utvrđeno sačinjavanje poreskih bilansa (to je u CG poreska prijava) od strane poreskih savjetnika. Ni jednom drugom licu nije ova mogućnost data niti jednim zakonom u CG.</p>	<p>34/07 i "Sl. list CG", br. 73/10 i 47/19) propisano je da djelatnost poreskog savjetnika obuhvata sljedeće poslove: davanje savjeta o poreskim i carinskim pitanjima, izradu poreskih prijava, poreskih bilansa i drugih dokumenata koji su od značaja za oporezivanje, kao i zastupanje u poreskim postupcima pred upravnim i sudskim organima, a za carinske postupke pred ministarstvima i sudskim organima.</p> <p>Dakle, Zakonom o poreskim savjetnicima je propisana djelatnost koju poreski savjetnik može da obavlja, ali ne i zabrana obavljanja predmetnih poslova od strane drugih lica te ovaj direktorat ne može ulaziti u nadležnosti koje daju neporeski propisi.</p> <p>Ministarstvo finansija je organizacijom ispita za poreskog savjetnika omogućilo da se Zakon o poreskim savjetnicima primijeni u praksi, 31. maja tekuće godine je formirana Komora poreskih savjetnika Crne Gore, a do sada u Crnoj Gori ima ukupno 21 licencirani poreski savjetnik. Smatramo da u ovom momentu ključnu ulogu u razvoju djelatnosti poreskih savjetnika treba da ima Komora kroz, između ostalog, donošenje akata za koja ima pravni osnov u Zakonu i promociju djelatnosti, kako bi se uvećao broj licenciranih poreskih savjetnika, naročito onih sa prebivalištem na Sjeveru Crne Gore.</p> <p>Prema tome, mišljenja smo da je Zakon o poreskim savjetnicima omogućio licenciranim poreskim savjetnicima da obavljaju poslove koji im po prirodi pripadaju, ali svakako smatramo da bi ograničavanjem određenih poslova u ovom momentu na samo 21 poreskog savjetnika prouzrokovalo značajne probleme u praksi.</p>
<p>3.</p>	<p>Sonja Smolović, dipl.ecc, sertifikovani računovođa, sudski vještak, poreski savjetnik</p>	<p>Da se osposobi portal UPIC da funkcioniše adekvatno i da se objedini podnošenje dokumentacije na jednom mjestu umjesto sadašnjih 4-5, koja pripadaju istom organu a nalaze se na raznim lokacijama, koje su saobraćajno</p>	<p>Predlog se prihvata</p> <p>U Akcionom planu, u okviru aktivnosti za Operativni cilj 1 definisana je aktivnost pod tačkom 1.3 „Finalizacija procesa uvođenja integrisanog sistema upravljanja prihodima (IRMS), koji će obezbijediti i adekvatno funkcionisanje portala UPC i objedinjavanje podnošenja dokumentacije</p>

		<p>nepristupačne (Vaka Đurovica, Marka Miljanova, V proleterske, Radomira Ivanovića- sve u Podgorici) .</p>	<p>privrednih subjekata na jednom mjestu“, rok za realizaciju je IV kvartal 2026. godine, kao i aktivnost u okviru Operativnog cilja 4, pod tačkom 4.3 „Unapređenje IT sistema za bolju koordinaciju/ povezivanje baza podataka inspeksijskih službi sa nadležnim organima lokalne i državne uprave, CBCG itd, radi brze pretrage i lociranja subjekata nadzora, kao i formiranje jedinstvene kontakt tačke radi optimizacije rada i analize nepoštovanja zakona u dijelu evidencije prihoda preduzeća, neusklađenosti imovinskog stanja fizičkih lica sa formalno evidentiranim prihodima, itd“, rok za realizaciju aktivnosti je IV kvartal 2025.godine.</p>
--	--	---	--

Mjesto i datum sačinjavanja izvještaja: Podgorica, 17. novembra 2023. godine.

Naziv organizacione jedinice Ministarstva koja je odgovorna za pripremu dokumenata - **Direktorat za ekonomsko finansijski sistem.**

Generalni direktor

mr Danko Dragović